

Dosarul nr. 2ra-1175/21

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) Al. Mardari
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, A. Malîi, I. Dutca

ÎNCHEIERE

01 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Ministerul Justiției și
avocatul Coptu Sergiu în interesele lui Rabovil Ruslan,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Rabovil Ruslan
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primarul General al mun.
Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, executorii judecătorești Prutean (Onoi) Viorica,
Tcacenco Alexandru și Doroftei Igor cu privire la constatarea încălcării dreptului la
executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului
material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2021,

c o n s t a t ă :

La 19 februarie 2019, Rabovil Ruslan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii Primarul General al mun.
Chișinău, Consiliul mun. Chișinău, executorii judecătorești Prutean (Onoi) Viorica,
Tcacenco Alexandru și Doroftei Igor cu privire la constatarea încălcării dreptului la
executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului
material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Rabovil Ruslan a menționat că prin hotărârea Curții de
Apel Chișinău din 11 februarie 2010, Consiliul mun. Chișinău a fost obligat să-i
acorde spațiu locativ, cu toți membrii familiei, conform normelor în vigoare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 octombrie 2010, s-a respins
recursul declarat de Consiliul mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea Curții de
Apel Chișinău din 11 februarie 2010.

După intentarea procedurii de executare, în calitate de creditor, s-a adresat cu cereri către Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău în vederea executării hotărârii, însă nu au fost întreprinse acțiuni concrete în acest sens.

Reclamantul a reiterat că deoarece hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2010 nu a fost executată, a fost nevoit să închirieze împreună cu familia spațiu locativ.

Astfel, prin contractele de locațiune din 01 ianuarie 2010 și 01 ianuarie 2011, a închiriat de la Perju Aurica apartamentul nr. 75 din str. Albișoara 22 mun. Chișinău pe perioada 01 ianuarie 2010 – 31 decembrie 2011 la prețul de 3 000 lei lunar.

De asemenea, potrivit contractelor de locațiune din 01 ianuarie 2012, 01 ianuarie 2013, 01 ianuarie 2014 și 01 ianuarie 2015, a închiriat de la Perju Aurica apartamentul nr. 75 din str. Albișoara 22 mun. Chișinău pe perioada 01 ianuarie 2012 – 31 decembrie 2015 la prețul de 3 400 lei lunar.

Iar, prin contractele de locațiune din 01 ianuarie 2017 și 01 ianuarie 2018, a închiriat de la Dron Ion apartamentul nr. 3 din str. Florilor 18/1 mun. Chișinău pentru perioada 01 ianuarie 2017 – 31 decembrie 2018 la prețul de 2 000 lei lunar.

Prin urmare, pentru perioada 2010 – 2018 (cu excepția anului 2016), a achitat pentru închirierea spațiului locativ suma de 242 400 lei.

Reclamantul a susținut că prin neexecutarea hotărârii judecătorești, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil și dreptul la proprietate, garantat de art. 1 Protocol 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Rabovil Ruslan a solicitat constatarea încălcării dreptului la neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2010 pe perioada 13 octombrie 2010 – 14 februarie 2019, încasarea de la bugetul de stat a sumei de 242 400 lei cu titlu de prejudiciu material pentru neexecutarea hotărârii, încasarea sumei de 100 000 lei cu titlu de prejudiciu moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 22 noiembrie 2019, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Rabovil Ruslan.

S-a constatat faptul neexecutării în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2010.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Rabovil Ruslan suma de 89 600 lei cu titlu de prejudiciu material pentru neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2010.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Rabovil Ruslan suma de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin neexecutarea în termen rezonabil a hotărârii Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2010.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Rabovil Ruslan suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d. 141-142, 153-160 Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2020, s-a respins apelul declarat de Rabovil Ruslan, s-a admis apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a casat hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 22 noiembrie 2019 și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Rabovil Ruslan (f.d.188-197 Vol. I).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 09 decembrie 2020, s-a admis recursul declarat de Rabovil Ruslan, s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 25 iunie 2020 și s-a restituit cauza la rejudicare în instanța de apel, în alt complet de judecată (f.d. 42-51 Vol. II).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2021, s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției, s-a admis apelul declarat de Rabovil Ruslan, s-a modificat hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 22 noiembrie 2019 în partea ce ține de încasarea prejudiciului moral de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Rabovil Ruslan, cu majorarea de la 2 000 lei până la 30 000 lei.

Pentru a decide astfel instanța de apel cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 11 februarie 2010, rămasă irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 octombrie 2010, Consiliul mun. Chișinău a fost obligat să-i acorde lui Rabovil Ruslan spațiu locativ, cu toți membrii familiei, conform normelor în vigoare.

Procedura de executare a hotărârii menționate a fost intentată de executorul judecătoresc Doroftei Igor.

Ulterior, procedura de executare a fost strămutată la executorul judecătoresc Tcacenco Alexandru, iar mai apoi la executorul judecătoresc Pruteanu Viorica.

De asemenea, instanța de apel a specificat că, deși prin art.63 al Legii cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului nr.320 din 27 decembrie 2012 (în vigoare din 05 martie 2013), a fost instituit un nou mecanism de asigurare cu spațiu locativ al angajaților poliției prin crearea fondului de locuințe de serviciu, Rabovil Ruslan nu a prezentat probe care ar confirma că, ar fi făcut uz de acest mecanism legal pus la dispoziție de stat.

La fel, instanța de apel a reținut ca fiind justă concluzia instanței de fond cu referire la faptul că, prin adoptarea Regulamentului cu privire la modul de achitare a indemnizației pentru închirierea spațiului locativ funcționarilor publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 646 din 10 iulie 2018, statul a instituit și un mecanism compensatoriu și și-a îndeplinit obligația pozitivă de asigurare a dreptului la spațiu locativ prin acoperirea cheltuielilor de închiriere, mecanism de care reclamantul a făcut uz, fapt confirmat prin răspunsul oferit de Inspectoratul General al Poliției.

Respectiv, instanța de apel a concluzionat că, persoana care are dreptul la un spațiu locativ, însă căruia statul nu-i poate oferi o locuință de serviciu, beneficiază de o compensație a costurilor de închiriere a unei locuințe, fiind realizat scopul legii, adică beneficierea de un spațiu locativ achitat de stat pe perioada angajării.

În circumstanțele relevate, instanța de apel a specificat că prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia despre inexistența unor temeiuri de a constata

încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești după data de 05 martie 2013, prin urmare lui Rabovil Ruslan urmează a-i fi compensate cheltuielile de închiriere a spațiului locativ pentru perioada noiembrie 2010 – februarie 2013 și în acest sens instanța de fond în mod legal reieșind din perioada expusă și probele prezentate, a dispus încasarea sumei de 89 600 lei.

Totodată, instanța de apel a notat că, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, prima instanță nu a luat în considerație toate circumstanțele cauzei, în cumul cu probele prezentate, ce determină gravitatea suferințelor morale, suportate de către Rabovil Ruslan, motiv pentru care cuantumului prejudiciului moral încasat de prima instanță este inechitabil în raport cu suferințele fizice și psihice suportate de către reclamant în legătură cu omisiunea autorităților statale de a executa o hotărâre definitivă și irevocabilă pe parcursul a circa 10 ani - situație ce a condiționat prejudicierea acestuia, ca urmare a neexecutării hotărârii judecătorești vizate în perioada invocată urmând a fi modificat cuantumului acestuia, cu majorarea sumei încasate cu titlu de prejudiciu moral de la 2 000 lei până la 30 000 lei.

La 26 mai 2021, avocatul Coptu Sergiu a declarat în interesele lui Rabovil Ruslan recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Recurentul Rabovil Ruslan, în motivarea recursului a invocat că la examinarea cauzei, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei în fond.

Astfel, recurentul a specificat că în speță, a fost confirmat faptul achitării sumei de 242 400 lei cu titlu de plată pentru chirie pe perioada anilor 2010 – 2018, fiind prezentate copiile autentificate ale contractelor de închiriere a spațiului locativ și înregistrate în modul stabilit la organul fiscal, fiind achitate impozitele respective.

Prin urmare, a confirmat prin probe și înscrisuri probatorii toate circumstanțele de fapt și de drept invocate drept temei a pretențiilor.

La fel, a reiterat că în mai multe litigii similare, de către instanțele judecătorești au fost pronunțate anumite hotărâri, prin care acțiunile cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral au fost admise integral.

În legătură cu acest fapt, urmează să fie luat în considerație principiul echității și suma ce urmează să-i fie acordată pentru încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești irevocabile, ce nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în spețe similare.

La 02 iulie 2021, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Recurentul Ministerul Justiției, în motivarea recursului a invocat interpretarea în mod eronată a legii, precum și faptul că aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară.

De asemenea, a menționat că prevederile Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr. 87 din 21 aprilie 2011, nu acordă dreptul în mod automat la prejudiciu moral, în lipsa dovezilor că persoana a suferit un prejudiciu în urma încălcării dreptului garantat de lege.

Este important ca instanța să motiveze circumstanțele cauzei care justifică acordarea unei reparații, acestea să nu fie teoretice și iluzorii.

În opinia recurentului, instanța de apel nu a ținut cont de cerința fundamentală față de despăgubirea prejudiciului moral, care constă în faptul că la determinarea despăgubirilor care acordă o satisfacție echitabilă părții în proces, obligatoriu se vor lua în considerație toate circumstanțele relevante ale cauzei.

Prin urmare, suma de 30 000 lei acordată reclamantului cu titlu de prejudiciu moral constituie o sumă exagerată.

La 30 iunie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de avocatul Coptul Sergiu în interesele lui Rabovil Ruslan, fiind recepționat de Consiliul mun. Chișinău, executorii judecătorești Tcacenco Alexandru, Doroftei Igor și Ministerul Justiției la data de 05 iulie 2021 conform avizelor de recepție (f.d. 110-112, 115 Vol. II), iar plicul expediat în adresa executorului judecătoresc Prutean Viorica a fost restituit cu mențiunea ”plecat” (f.d. 113-114 Vol. II).

La 05 iulie 2021, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului declarat de Ministerul Justiției, însă date referitor la recepționarea de către intimați a cererii de recurs, la materialele cauzei lipsesc.

La 16 august 2021, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul m. Chișinău a depus referință la recursurile declarate de Rabovil Ruslan și Ministerul Justiției, prin care a solicitat să fie respins recursul declarat de Rabovil Ruslan cu admiterea cererii de recurs depusă de Ministerul Justiției, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea depusă de Rabovil Ruslan să fie respinsă integral.

Cu referire la termenul de declarare a recursurilor, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 03 martie 2021, iar la 04 mai 2021, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa părților prin intermediul poștei electronice.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 26 mai 2021 de către avocatul Coptu Sergiu în interesele lui Rabovil Ruslan și la 02 iulie 2021 de către Ministerul Justiției, respectiv se consideră depuse în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursurilor completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererile de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursurilor sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurențelor cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursurile declarate nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursurile declarate de Ministerul Justiției și avocatul Coptu Sergiu în interesele lui Rabovil Ruslan, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, sunt inadmisibile.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibile recursurile înaintate de Ministerul Justiției și avocatul Coptu Sergiu în interesele lui Rabovil Ruslan.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Burduh

Dumitru Mardari